

Fernebo, Vester-. Socken i Wagnsbro härad af Westmanlands län, upptager hela häradet, med undantag af $5\frac{11}{16}$ mant., som tillhöra Karbenning socken. Arealen uppgifves till 64,476 tunnland, af hvilka 3,860 äro sjöar och kärr. Socknen genomflytes af Svart-ån, här kallad Wagns-ån, som kommer från Karbenning genom Långsjön, går söderut till Hörende-sjön, vänder sig sedan åt vester, mottager ett mång-grenigt tillflöde från By- och La-sjöarna m. fl. i norr, ett annat från Hansjön, Gersjön och Gergen i söder samt flyter genom ansenliga träsk, der den åter vänder sig åt söder, tills den genom Fläckebosjön går ut ur socknen. Åns breda och sidlända dalgång omgifves af vidsträckta slätter, hvilka icke alltid äro bördiga; i nordvest och sydvest är socknen bergländig, men tillika kärrig. I norr framstryker den breda Långheden och i öster ett sydligt utskott deraf, Salboheden. Utåt socknens gränser ligga talrika småsjöar med aflopp till de angränsande socknarna. Rådande jordmänen i de bättre bygderna är lera, eljest moss- eller sand- och mojord. Åkerbruket är knappt tillräckligt för ortens behof; jemte detsamma idkas boskapsskötsel, kolning, tjärbränning, något bergsbruk, linne- och mattväfveri samt forsling af varor. Jernbruken äro föga betydande. Socknen, som består af $103\frac{3}{4}$ hemman (af hvilka 3 tillhöra Norbergs Bergslag), med 3 skatteängar, 2 mjölqvarnar, 16 husbehofsqvarnar, 3 sågqvarnar, m. m., beboddes 1840 af 3,088 personer, men hade 1850: 3,339 och 1856: 3,578 invånare. Vester-Fernebo socken hade sistnämnda år både fast och ambulatorisk skola med 1 examinerad och 3 oexaminerade lärare. I fasta skolan undervisades 34 gossar och 7 flickor, i den ambulatoriska 95 gossar och 81 flickor; 4 gossar bivistade allmänt läroverk; 131 gossar och 156 flickor undervisades i hemmet. — På 1300-talet förekommer socknen under namnet *Ferneboda*, och från denna tid känner man en eller annan kyrkoherde; de öfriga äro kända från början af 16:de seklet och kaplaner från slutet af samma århundrade. Ända till nyare tider har Karbenning hört hit, tills det 1813

lades under Vester-Wåhla. För närvarande utgör Vester-Fernebo ensamt ett konsistorielt pastorat af 1:sta klassen i Fernebo kontrakt af Westerås stift; prestgården utgör 2 mantal. Kyrkan, belägen $4\frac{1}{2}$ mil från Westerås och $2\frac{3}{4}$ mil från Sala, är icke oansenlig. — Bland minnen från forntiden nämnas grafhögar vid Södra Salbo och Stäfre i sydost samt på Långheden. — Häradet har sitt tingställe i sockenstugan; det skall fordom hafva varit på Wagnsbacken nära kyrkan. — Af gårdar i socknen märkas: *Stäfre*, *Fors* med jernbruk, *Bjurfors* eller *Lasjö* samt åtskilliga bergsmanshemman. Inom socknen ligger exercisplatsen *Salbohed*. — Adress: Sala.